

*Касич А.О., д.е.н., професор,
завідувач кафедри менеджменту,
Київський національний університет технологій та дизайну*

УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВНЗ НА ЗАСАДАХ СТРАТЕГІЧНОГО ПІДХОДУ

В умовах, коли освіта та наука стали ключовими драйверами розвитку суспільства, необхідно системно переосмислити стан розвитку освіти в Україні та визначити цільові завдання на коротко- та довгострокову перспективу.

В якості дієвого механізму забезпечення розвитку освіти слід розглядати впровадження стратегічного підходу в систему управління ВНЗ. Українські ВНЗ потребують реального, а не декларативного впровадження принципів стратегічного управління, яке вже підтвердило свою ефективність в умовах динамічного зовнішнього середовища у корпоративному секторі. Слід зауважити, що динаміка зовнішнього освітнього середовища ще вища порівняно з реальним сектором економіки.

Однією з основних характеристик розвитку освіти є її якість. Питання якості освіти не є новими та постійно визнається ключовим, і державними чиновниками, і самими працівниками закладів освіти, і громадянським суспільством [1-3]. Так, в Україні на рівні МОН відбувається розробка системи та критеріїв оцінювання діяльності вищих навчальних закладів щодо забезпечення якості освіти, однак в якості своєї послуг самі ВНЗ є ще більше зацікавлені, оскільки в умовах, коли відбувається скорочення кількості абітурієнтів питання якості набуває стратегічного значення. Оскільки освітній простір стає дедалі більш глобалізованим, відповідно, модернізація освіти повинна синхронізуватись із загальносвітовими трендами, а там якість та її забезпечення є пріоритетом. Саме тому, заявлена тема є важливою та актуальною, а завдання її дослідження полягають у формуванні бачення ролі стратегічного підходу у розвитку українських ВНЗ.

Українські ВНЗ на даному етап розвитку вирішують цілу низку проблем, які стосуються, перш за все, оперативного управління: фінансування поточної діяльності, збереження матеріально-технічної бази, інші. Стратегії у вигляді розроблених та затверджених документів існують, однак ВНЗ потребують впровадження всієї системи стратегічного управління.

Переваги застосування стратегічного підходу в управлінні діяльністю ВНЗ полягають в тому, що він:

- забезпечує ідентифікацію тенденцій розвитку освітнього простору та основних загроз діяльності окремого ВНЗ;
- формує цільові довгострокові орієнтири розвитку ВНЗ, навколо яких консолідується працівники та на які орієнтуються абітурієнти;
- дозволяє у систематизованому вигляді представити весь набір стратегій розвитку ВНЗ;
- забезпечує широкий спектр інструментів та методів дослідження поточного та перспективного стану освітньої діяльності ВНЗ.

Вказані та інші переваги стратегічного підходу в повній мірі є важливими для удосконалення управління якістю освітньої діяльності, оскільки дозволяє поєднати всі складові якості та забезпечити розуміння трансформації застосовуваних підходів до людиноцентричного та компетентнісного підходів.

Якість освітньої діяльності в багатьох документах розглядається через такі складові як: якість міжнародної діяльності; якість житлово-побутових умов і соціального захисту учасників освітнього процесу; якість фінансового забезпечення освітнього процесу; якість формування студентського контингенту; якість реалізації змісту підготовки фахівців; якість наукової та науково-дослідної роботи і підготовки наукових кадрів; якість організаційного, науково-методичного та інформаційного забезпечення освітнього процесу; якість матеріально-технічного забезпечення освітнього процесу; якість забезпечення освітнього процесу науково- педагогічними працівниками; якість навчальних і творчих досягнень студентів і випускників, результати працевлаштування.

Всі ці складові повинні стати не лише основою розробки стратегії розвитку ВНЗ, а й процесів її імплементації у стратегічні документи. Однак просте поєднання вказаних елементів виглядає більше як механістичне поєднання, а якість освітньої діяльності слід розглядати в більш широкому контексті. Крім того, основою всіх якісних перетворень повинна стати реальна реформа системи менеджменту у ВНЗ, її орієнтація на принципи прозорості, демократизації, інноваційності та підзвітності.

Опрацювання досвіду зарубіжних ВНЗ щодо забезпечення якості освітньої діяльності дозволяє розглядати управління якістю освіти як: по-перше, формалізовану систему, спрямовану на загальний розвиток ВНЗ; по-друге, як ефективну систему менеджменту, зорієнтовану на впровадження інноваційних технологій; по-третє, персоналії – вчених, які здатні стати генераторами розвитку наукових напрямів та забезпечити реальну інтеграцію освітньої та наукової складової; по-четверте, контингент студентів, які мають достатній рівень ініціативності та творчої енергії стати втіленням всіх вимог щодо якості.

Список використаних джерел:

1. Аналітична доповідь про стан моніторингу якості освіти в Україні / МБО«Центр тестових технологій і моніторингу якості освіти»; [І. І. Бабин, Л. М. Гриневич, І. Л. Лікарчук та ін.]; за заг. ред. І. Л. Лікарчука. – К.: МБО«Центр тестових технологій і моніторингу якості освіти»; Х.: Факт, 2011. – 96 с.

2. Андрущенко В.П. Теоретико-методологічні засади модернізації вищої освіти в Україні на рубежі століть (за матеріалами доповіді, виголошеної на засіданні загальних зборів АПН України 23 листопада 2000 р.) // Вища освіта України. – 2001. – №2. – С. 5 – 13.

3. Касич А.О. Якість освіти як ключовий чинник економічного розвитку країни / Касич А.О., Гончаров Ю.В. // Вісник Київського національного університету технологій та дизайну. – 2016. – С.37-44.